

Når du ikke kan bo derhjemme

OM AT VÆRE ANBRAGT

Børnerådet

- 3** NÅR DU IKKE KAN BO DERHJEMME
- 6** OM DE VOKSNE, DER KAN HJÆLPE DIG
- 12** OM AT SIGE SIN MENING OG FÅ AT VIDE, HVAD DER SKAL SKE
- 16** OM AT KUNNE VÆRE I FRED OG HAVE SINE TING FOR SIG SELV
- 20** OM AT FÅ BESØG OG SELV TAGE PÅ BESØG
- 24** OM HUSREGLER OG OM AT OVERHOLDE DEM
- 28** OM DE PENGE, MAN FÅR FRA KOMMUNEN
- 32** OM AT GÅ I SKOLE
- 34** VIL DU HAVE HJÆLP ELLER VIDE MERE?
- 34** 12 ÅR OG FLERE RETTIGHEDER
- 36** HVEM KAN HJÆLPE MIG?

Når du ikke kan bo derhjemme

DU HAR FÅET DETTE HÆFTE, fordi du skal bo – eller måske allerede bor – et andet sted end hos din mor og far.

Det kan være svært at skulle bo et andet sted og undvære sin mor og far. Især hvis man ikke selv synes, det er en god idé. Men det er for din skyld, at kommunen har bestemt, at I skal bo hver for sig – i hvert fald i et stykke tid. Meningen er, at du skal have det så godt som muligt.

Når du ikke bor derhjemme, er det ikke kun din mor og far, der skal sørge for, at du har det godt. Det er også nogle andre voksne, fx din sagsbehandler, de voksne, der hvor du bor, eller din bisidder. Det er deres opgave at give dig den hjælp, du har brug for, og det, du har ret til.

I den her folder kan du læse om alt det nye, der skal ske. Du kan læse om, hvor meget du kan se din familie, om din skole og en masse andet. Du kan også læse om, hvad de voksne kan hjælpe dig med, og hvad du har ret til. Det kan fx

handle om, hvor mange lomme-penge, du skal have, hvor du skal gå i skole, eller om de voksne kan bestemme, hvor meget du må bruge din mobiltelefon.

Nogle børn bor i plejefamilier, andre bor på opholdssteder eller institutioner for børn. Her i folderen er der gode råd til jer alle sammen – noget af det gælder for jer i plejefamilier, mens andre ting mest gælder for jer på opholdssteder eller på institutioner.

Når du ved, hvad du har ret til, og hvad de voksne kan hjælpe dig med, er det også nemmere at tale med de voksne om, hvordan de kan hjælpe dig bedst muligt, og hvordan reglerne skal være for dig.

Alt det, der står i den her folder, kommer fra nogle love og regler, som Danmark har skrevet under på, at de vil følge. Reglerne står i noget, der hedder Børnekonventionen. Og den lov, som handler om din anbringelse, hedder Serviceloven.

4

”

Det, jeg helst vil have, er, at folk lytter til én, og jeg ønsker virkelig, at andre, der kommer på institution også bliver lyttet til.

ISABELLA

HVAD NU HVIS...

HVIS DU SYNES, DER ER NOGLE TING, SOM IKKE ER, SOM DE SKAL VÆRE, SKAL DE VOKSNE PRØVE AT HJÆLPE DIG. TAL MED DEM OM, HVAD DU SYNES, DER SKAL LAVES OM.

HVIS DU IKKE SYNES, DU KAN TALE MED DIN SAGS-BEHANDLER ELLER ANDRE VOKSNE, KAN DU ALTID RINGE TIL BØRNETELEFONEN ELLER LOGGE PÅ DERES CHAT PÅ BØRNETELEFONENS HJEMMESIDE. DET ER GRATIS, OG DU BEHØVER IKKE SIGE, HVEM DU ER.

BØRNETELEFONEN - 116 111

- DU KAN OGSÅ SMS'E DINE SPØRGSMÅL.

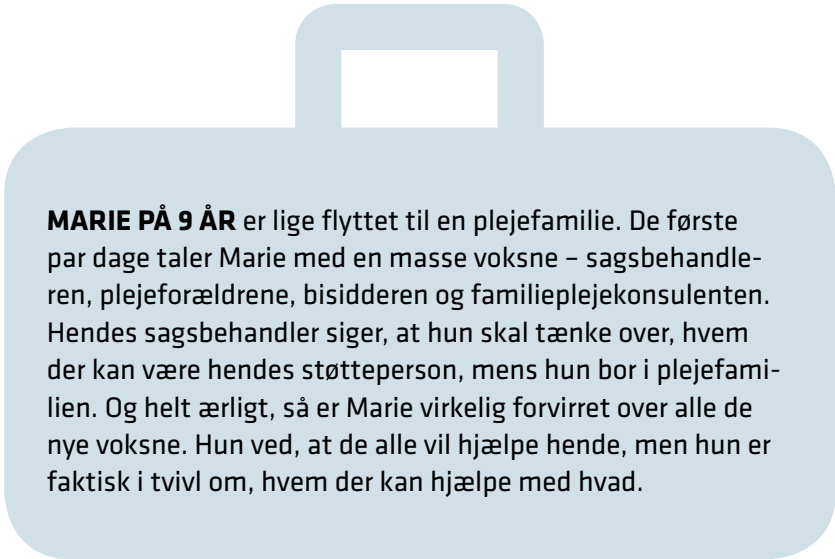
BØRNECHATTEN - WWW.BORNETELEFONEN.DK

DU KAN OGSÅ GÅ IND PÅ WWW.BORNEPORTALEN.DK. HER KAN DU FINDE LIGE PRÆCIS DEN HJÆLP, SOM DU HAR BRUG FOR.

**Om de voksne,
der kan hjælpe dig**

MARIE PÅ 9 ÅR er lige flyttet til en plejefamilie. De første par dage taler Marie med en masse voksne – sagsbehandleren, plejeforældrene, bisidderen og familieplejekonsulenten. Hendes sagsbehandler siger, at hun skal tænke over, hvem der kan være hendes støtteperson, mens hun bor i plejefamilien. Og helt ærligt, så er Marie virkelig forvirret over alle de nye voksne. Hun ved, at de alle vil hjælpe hende, men hun er faktisk i tvivl om, hvem der kan hjælpe med hvad.

MANGE AF DE VOKSNE, som skal hjælpe dig, arbejder i det, der hedder *kommunen*. De ved en masse om børn, og om hvordan det helst skal være for børn at vokse op. Det er dem, der skal sørge for, at alle børn i kommunen har det godt. Og det er dem, der har bestemt, at du ikke skal bo derhjemme.

Her kan du læse om, hvad de forskellige voksne kan hjælpe dig med.

DIN SAGSBEHANDLER arbejder i kommunen. Det er ham eller hende, der sammen med dine forældre skal sørge for, at du har det godt, mens du er anbragt. Det er fx din sagsbehandler, der bestemmer, hvor meget du skal se dine forældre, hvor du skal gå i skole, og hvad

der skal ske med dig, mens du ikke bor hjemme. Men din sagsbehandler skal altid spørge dig om, hvad du synes om tingene, inden kommunene beslutter noget. Nogle gange bliver det ikke sådan, som du synes, det skal være. Det kan fx være, fordi din sagsbehandler mener, at det, du gerne vil have, ikke er godt for dig. Men du skal altid spørges!

Din sagsbehandler skal besøge dig mindst to gange om året og tale med dig om, hvordan du har det.

Hvis du synes, at du ikke bliver spurgt nok, eller at din sagsbehandler ikke lytter ordentligt til, hvad du siger, så kan du sige det til ham eller hende eller en anden voksen. Det kan også være, at du bare synes, at

sagsbehandleren er alt for svær at få fat på. Eller at der går for lang tid mellem, at I taler sammen. Hvis det er for svært at tale med din sagsbehandler, kan du prøve at tale med en af de andre voksne om det – så kan de hjælpe dig med at sige det til sagsbehandleren.

DIN BISIDDER er én, der kan tage med dig til møder - fx med din sagsbehandler. Det kan være rart at have en bisidder med, som kan hjælpe dig med at forstå og huske, hvad der bliver sagt på møderne.

En bisidder kan være en, du kender – fx en af dine lærere eller en pædagog, du kender godt. Men det kan også være en, du ikke har mødt før. Din sagsbehandler skal hjælpe dig med at finde en bisidder, men du kan også ringe til BørneTelefonen på tlf. 116 111 – så kan de hjælpe dig med at finde en bisidder.

**Du kan ringe til
BørneTelefonen på tlf.
116 111, hvis du vil have
hjælp til at få en bisidder.**

DIN STØTTEPERSON er en voksen, du kan ringe til, hvis du er ked af det, har et spørgsmål eller bare vil snakke. Din støtteperson kan fx også være med dig til fødselsdage i familien eller arrangementer i

skolen. Du har ret til at få en støtteperson, og din sagsbehandler skal hjælpe dig med at finde en, når du bliver anbragt. Det kan fx være en fra din familie, en god vens far eller mor eller en lærer, du godt kan lide.

DIN KONTAKTPÆDAGOG er en af de voksne, der hvor du bor, som i hverdagen er tættest på dig. Han eller hun skal følge med i, hvordan du har det. Det er som regel din kontaktpædagog, der hjælper med det praktiske i hverdagen, hvis din mor eller far ikke kan. Det kan fx være med hjælp til lomme penge, tøjpenge eller lægebesøg. Din kontaktpædagog er også den af de voksne, som har mest kontakt til dine forældre.

Hvis du bor i en plejefamilie, har du ikke en kontaktpædagog – så er det dine plejeforældre, der hjælper dig.

TILSYNET kan enten være din sagsbehandler eller en anden fra kommunen. Mindst to gange om året skal tilsynet besøge dig og tale med dig om, hvordan du har det. Du har lov til at tale alene med tilsynet – dvs. uden at fx din plejefamilie eller pædagogerne er med. Hvis du selv synes, det kunne være rart, at der er en anden med, er det i orden. Det kan fx være din støtteperson, din bisidder eller din kontaktpædagog. Men det skal være noget, du selv beslutter. Ingen voksne kan bestemme, at de skal være med.

BørneTelefonen

9

116 111

1

2

3

4

5

6

7

8

9

*

0

#

Jeg synes, næsten alle plejebørn skal have en psykolog at snakke med, for det har hjulpet mig rigtig meget.

GERTRUD

Der er også et andet tilsyn, som ikke er din sagsbehandler. De kommer fra den kommune, hvor dit opholdssted eller din institution ligger eller fra den kommune, der har godkendt din plejefamilie. Det kaldes for *driftstilsynet*, og de skal mindst en gang om året tjekke, at det sted, hvor du bor, fungerer godt og er egnet til at have børn boende.

HVAD ER TAVSHEDSPLIGT?

Mange af de ting, du taler med de voksne om, bliver skrevet ned, så de voksne bedre kan huske det. Fx hvis du fortæller din sagsbehandler, at du ikke kan lide at gå i skole, eller at du gerne vil se dine forældre noget mere.

De voksne har *tavshedspligt*. Det betyder, at de kun må fortælle det, de ved om dig, til andre, der har ansvaret for at hjælpe dig – fx dine forældre, dine plejeforældre eller pædagogerne, hvis du bor på et opholdssted eller en institution. Og kun, hvis det er vigtigt for dem. De må ikke sige noget om det til andre,

fx andre børn i skolen eller dine kammeraters forældre.

Hvis du gerne vil tale med en voksen om noget, som du ikke vil have, at andre skal vide, kan du bede ham eller hende om ikke at sige det videre. Hvis den voksne alligevel synes, at det er vigtigt at fortælle det videre, så kan I lave en aftale om, hvordan det bliver sagt og til hvem.

FAMILIEPLEJEKONSULENTEN arbejder også i kommunen. Nogle steder hedder det en *kurator*. Han eller hun hjælper din plejefamilie med alt det praktiske i forhold til din hverdag. Familieplejekonsulenten tjekker også, at alt er, som det skal være hos jer, og at I har det godt sammen.

NÆSTE GANG DU SER DIN SAGSBEHANDLER, DIN BISIDDER, DIN STØTTEPERSON, DIN TILSYNSPERSON OG DIN FAMILIEPLEJEKONSULENT, KAN DU LAVE EN AFTALE MED DEM OM, HVORDAN DU FÅR FAT I DEM. DU KAN SKRIVE DERES TELEFONNUMRE OG E-MAILADRESSER BAG PÅ DETTE HÆFTE.

12

**Om at sige
sin mening og
få at vide, hvad
der skal ske**

KIM PÅ 8 ÅR skal flytte fra sin far og mor og hen til en plejefamilie. Inden han skal flytte, vil hans sagsbehandler gerne tale med ham om, hvordan han helst vil have det, når han flytter. Han skal blandt andet finde ud af, hvilke ting han gerne vil have med fra sit værelse derhjemme, hvem der skal have at vide, at Kim skal flytte, og hvor tit han kunne tænke sig at få besøg af sin mor og far. Men det er alt sammen virkelig svært for Kim at finde ud af – for han vil allerhelst bare være derhjemme.

Derfor beslutter Kim og sagsbehandleren, at Kim skal have sin fodboldtræner, Lars, som støtteperson. Ham kan Kim rigtig godt lide, og de har kendt hinanden, siden Kim var fem år. Lars vil gerne hjælpe Kim med at finde ud af, hvad han helst vil have, når han skal flytte. Og det er også Lars, der fortæller om det til Kims sagsbehandler. Det er Kim rigtig glad for.

DIN SAGSBEHANDLER SKAL LYTTE TIL DIG

Din sagsbehandler skal altid lytte til dig, inden der bliver besluttet noget, som handler om dig. Hvis det er for svært for dig at fortælle, hvad du synes, kan du – ligesom Kim – få en anden til at gøre det, fx din støtteperson eller din kontaktpædagog.

Selvom din sagsbehandler lytter til dig, er det ikke sikkert, det bliver sådan, som du helst vil have det. Det kan være, at din sagsbehandler har en anden mening om, hvad der er bedst for dig. Hvis det ikke bliver, som du gerne vil have det, skal din sagsbehandler forklare dig hvorfor. Du har nemlig altid ret til at få

at vide, *hvorfor* tingene er blevet besluttet, som de er.

MÅ JEG FÅ AT VIDE, HVAD DE VOKSNE SKRIVER OM MIG?

De fleste opholdssteder og institutioner har en dagbog, som de voksne skriver i. Det gør de, for at de andre voksne kan vide, hvordan jer, der bor der, har det. Hvis du gerne vil høre, hvad de skriver om dig, kan du bede den voksne om at få det læst højt. Hvis han eller hun ikke vil det, kan du tale med din kontaktpædagog eller sagsbehandler. Så må de beslutte, om de synes, du skal høre det. Når du fylder 12 år, har du ret til at se det, der står om dig.

De voksne skal altid tale med dig, inden der bliver besluttet noget, som handler om dig.

Du har altid ret til en ordentlig forklaring på, hvorfor tingene er blevet besluttet, som de er.

**Om at kunne være
i fred og have sine
ting for sig selv**

PÅ EMMAS OPHOLDSSTED bor de i huse med andre børn på samme alder. Emma er rigtig glad for at bo der. Især fordi hendes storesøster Line, der er 15 år, bor i et af husene ved siden af. Line bor sammen med Sanne, der vist er lidt vild. Line har i hvert fald fortalt, at Sanne fester ret meget i weekenderne og drikker øl, selvom man ikke må drikke alkohol, der hvor de bor.

En aften, hvor Emma er ovre i Lines hus og se film, kommer Sanne op at skændes med en af de voksne. Den voksne vil have Sanne til at aflevere nogle øl, som hun er sikker på, Sanne har på sit værelse. Men Sanne siger, at det ikke passer. Det ender med, at to af de voksne siger til Sanne, at de bliver nødt til at kigge på hendes værelse, fordi de ved, at hun gemmer øllene derinde. Sanne bliver virkelig sur og råber og skriger af de voksne. Men de voksne går stille og roligt ind på Sannes værelse og efter et par minutter, finder de en hel pose fuld af øl.

Da Emma kommer over til sit eget hus, har de voksne i Lines hus fortalt de voksne i Emmas hus om det med Sanne. Derfor taler de voksne med hende om episode – det, synes Emma, er meget rart, for hun blev lidt bange, da Sanne blev sur.

DE VOKSNE har pligt til at passe godt på dig og de andre børn. Hvis du bor på et opholdssted eller en institution, må de voksne godt kigge værelserne igennem. Men de må kun gøre det, hvis de tror, der er noget på værelserne, som kan være farligt eller ikke er tilladt, der hvor du bor.

Hvis de voksne kigger et værelse igennem, skal de først have bedt om de ting, de tror, der er. Og så skal det foregå på en stille og rolig måde med respekt for den, der bor der. Når de gennemser et værelse, har den, der bor der, ret til at

være med. Og de voksne skal altid fortælle det til sagsbehandleren. Det skal de gøre ved at skrive en rapport til kommunen. Du har ret til at høre, hvad der bliver skrevet, og selv komme med din forklaring.

DE VOKSNE MÅ GERNE TJEKKE DINE LOMMER

Hvis de voksne på dit opholdssted eller din institution har en rigtig god grund til at tro, at du har noget på dig, som du ikke må have – fx ting, der kan være farlige for dig selv eller andre – må de tjekke dine lommer. Det kaldes at blive *kropsvisiteret*. Men de må aldrig bede dig

om at tage andet af end dine sko og dit overtøj. Hvis du er en dreng, kan du bede om, at det er en mand, der tjekker dig, og hvis du er en pige, kan du bede om, at det er en kvinde, der tjekker dig.

DIT VÆRELSE - DINE HEMMELIGHEDER

Du har ret til at være alene og have ting for dig selv, der hvor du bor. Men de voksne kan godt bestemme, at du fx ikke må låse din dør. Du skal altid have en ordentlig forklaring på, hvorfor tingene er, som de er. Du kan altid tale med din sagsbehandler, dine forældre eller en anden voksen, hvis du synes, de voksne bestemmer for meget – eller hvis du ikke synes, der er en god grund til det, de gør.

MÅDEN DU SER UD PÅ

Nogle steder vil de voksne gerne bestemme, hvordan du ser ud – fx hvad for noget tøj du har på. Måske synes de, at dit tøj siger noget om dig, som ikke passer til en på din alder. Sådan er det også for de fleste børn, der bor derhjemme. Her er forældrene også med til at vælge deres børns tøj.

Det skal selvfølgelig være nogle rimelige ting, de voksne siger til dig. Det må fx ikke være sådan, at de prøver at ændre på den person,

du er. Og jo ældre du er, jo mere bør du selv bestemme. Hvis du synes, de voksne vil bestemme nogle helt urimelige ting, kan du tale med din sagsbehandler eller en anden voksen om det.

DINE BREVE, MAILS, SMS'ER OG TELEFONSAMTALER

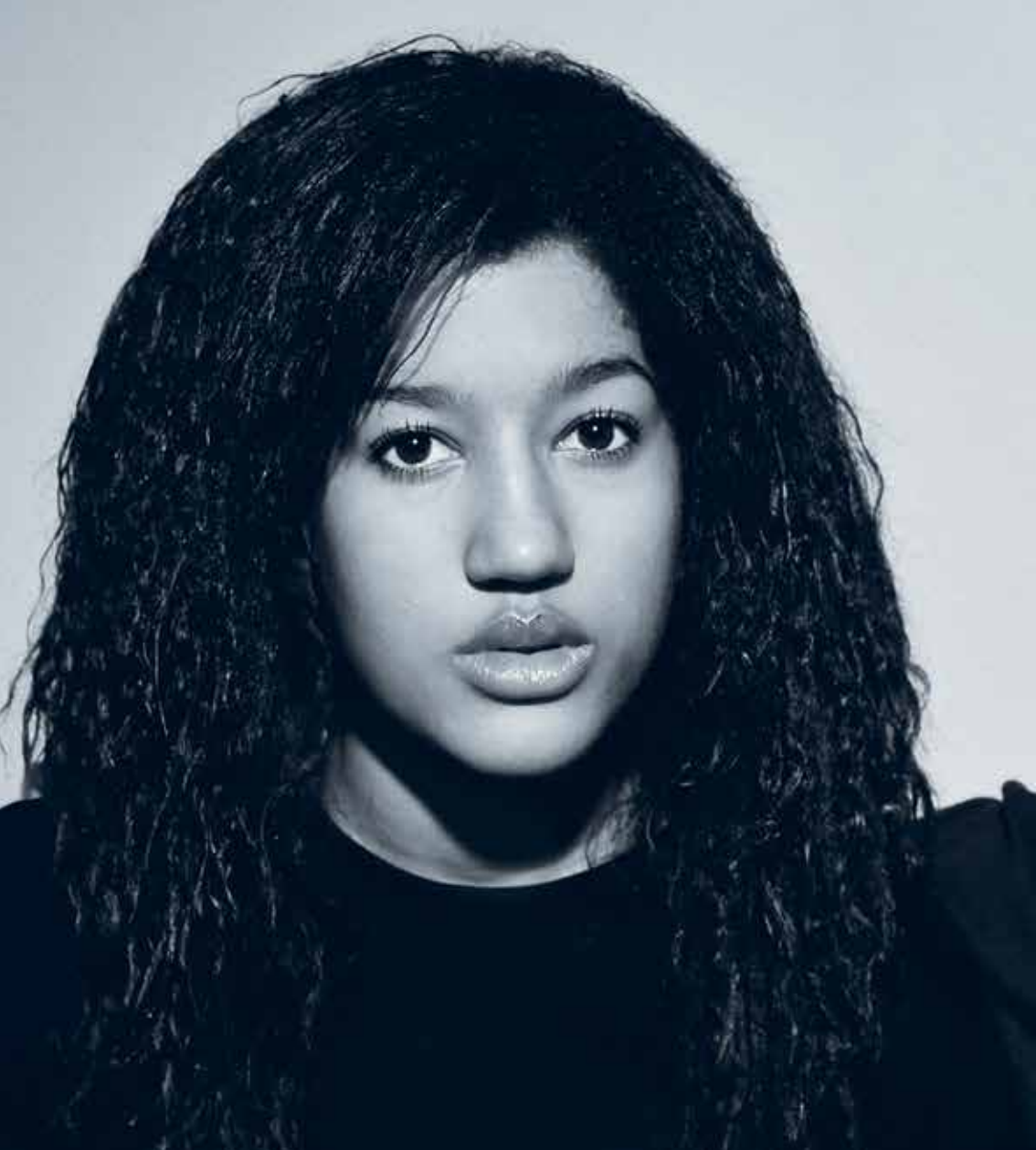
Nogle gange bliver det bestemt af kommunen, at de voksne, der hvor du bor, skal tjekke dine breve, mails, sms'er eller telefonsamtaler. Det gør de, hvis de er bekymrede for dig, fx fordi de tror, der er nogen, som presser dig, eller prøver at få dig til at gøre noget, du ikke har lyst til. Det kan indimellem være svært at sige fra selv, og derfor prøver kommunen at hjælpe dig.

Hvis du ikke vil have, at de voksne skal læse med, skal brevene, dine mails eller sms'erne enten smides ud, slettes eller sendes tilbage til afsenderen, hvis det kan lade sig gøre. De breve, du får fra din sagsbehandler, må andre ikke læse, uden at du giver dem lov. Kontrol med breve, mails og sms'er må kun ske i kortere perioder – og du har ret til at få at vide, *hvorfor* de voksne vil kontrollere dem. Hvis du bor i en plejefamilie, må de voksne ikke tjekke din post, sms'er og telefonsamtaler.

ALLE HAR RET TIL AT BLIVE BEHANDLET ORDENTLIGT

DET STÅR I LOVEN, AT DE VOKSNE IKKE MÅ VÆRE ONDE ELLER NEDLADENDE OVER FOR DIG ELLER ANDRE BØRN. DER ER INGEN VOKSNE ELLER BØRN, DER MÅ SLÅ DIG, GØRE GRIN MED DIG, TRUE DIG ELLER STRAFFE DIG. HVIS DET SKER, SKAL DU SIGE DET TIL DIN SAGSBEHANDLER ELLER TIL EN ANDEN VOKSEN, DU HAR TILLID TIL.

Hvis du bor i en plejefamilie, må de voksne ikke undersøge dit værelse eller dine lommer.

**Om at få besøg og
selv tage på besøg**

MALIKA ER 11 ÅR, da hun skal flytte fra sin mor på Nørrebro i København til et opholdssted i Nordjylland. Kommunen synes, at hun skal flytte så langt væk, fordi hun er havnet i en gruppe på Nørrebro, hvor hun er rodet ud i noget kriminalitet. Derfor har hendes mor og far sammen med kommunen bestemt, at det er bedst for hende at komme langt væk fra København.

En dag spørger Malika de voksne på opholdsstedet, om hun må besøge en god veninde fra København. De voksne siger, at de faktisk ikke helt ved det, så Malikas kontaktpædagog ringer til hendes sagsbehandler. Hun fortæller, at den veninde, som Malika vil besøge, er en, som kommunen har bestemt, at Malika ikke må se. Hun siger, at det er fordi, de er bange for, at hun vil prøve at overtale Malika til at blive i København og være med i gruppen igen. Det bliver Malika vildt sur over. Men da den første skuffelse har lagt sig, kan Malika godt se, at der måske kan være noget om det.

DU KAN STADIG SE DIN FAMILIE OG DINE VENNER

Som alle andre børn har du ret til at se dine venner og din familie. De voksne skal hjælpe dig så meget som muligt med at bevare kontakten til dem, også selvom det kan være svært, fx hvis de bor langt væk. Men kommunen kan også godt bestemme, at der er nogen, det ikke er godt for dig at se. Hvis kommunen gør det, skal du altid have at vide hvorfor. Og du kan altid tale med din sagsbehandler om beslutningen.

HVOR TIT MÅ JEG BESØGE MINE VENNER OG FAMILIE?

Da du blev anbragt, talte din sagsbehandler med dig om, hvor meget

du gerne vil se din familie og dine venner. Derefter har kommunen besluttet, hvem du skal se og hvor meget. Alt det er blevet skrevet ind i din *handleplan*. Du har ret til at se dine forældre mindst en gang om måneden.

Det er de voksne, der hvor du bor, som laver aftalerne med dig om, hvor tit du må have eller tage på besøg. Du kan altid tale med din kontaktpædagog eller sagsbehandler, hvis du ikke synes, at aftalerne er rimelige.

HVIS DU IKKE HAR LYST TIL AT SE DINE FORÆLDRE

Nogle gange kan det være meget svært at være sammen med sine

forældre. Hvis du synes det, skal du fortælle det til din kontaktpædagog, din bisidder eller din sagsbehandler. Det kan være, at det vil være rart for dig at have din kontaktpædagog eller måske din støtteperson med, når du ser dine forældre. Eller det kan være, at du i en periode slet ikke skal se dine forældre. Hvis du i en periode helst ikke vil se dem, skal du tale med din sagsbehandler om det – så kan I sammen finde ud af, hvad der skal ske.

DE VOKSNE, DER HVOR DU BOR, SKAL HJÆLPE DIG MED AT SE DINE VENNER OG DIN FAMILIE

De voksne på anbringelsesstedet skal hjælpe dig, så du – ligesom alle andre børn og unge – kan gå til noget i din fritid, se dine venner og besøge din familie. Men der kan selvfølgelig godt være nogle grænser for, hvor meget de kan hente og bringe dig. Det er vigtigt, at de taler med dig om hvorfor, hvis de ikke kan køre dig. Og at du får lov til at forklare, hvad det betyder for dig at komme af sted. Hvis du synes, reglerne er helt urimelige, og du ikke kan tale med de voksne om det, kan du prøve at tale med din sagsbehandler.

KAN JEG KOMME TIL AT BO SAMMEN MED MINE SØSKENDE?

Hvis du har søskende, som også skal anbringes, skal kommunen un-

dersøge, om I kan komme til at bo samme sted. Det kan være, at jeres sagsbehandler ikke synes, at det er godt for jer at bo sammen – fx hvis I ikke har det godt sammen, eller kommunen mener, at I har en dårlig indflydelse på hinanden. Men det kan også være, at I har brug for forskellig slags hjælp, som ét sted ikke kan give jer.

Hvis I ikke skal bo sammen, skal I kunne holde kontakten, fx ved at se hinanden og tale i telefon sammen. Det skal de voksne, der hvor du bor, hjælpe dig med. Du har altid krav på at få en forklaring, hvis I ikke skal bo sammen.

HVORNÅR KAN JEG KOMME HJEM IGEN?

Det står i din handleplan, hvilke mål der skal være opfyldt, for at du kan komme hjem og bo igen. Hvis dine forældre synes, at du skal flytte hjem igen, skal din sagsbehandler undersøge, om det vil være godt for dig i forhold til din handleplan. Og så skal han eller hun tale med dig om det. Hvis du skal flytte hjem igen, skal du have lidt tid til at vænne dig til tanken. Du kan altid sige til din sagsbehandler, at du ikke har lyst til at flytte hjem. Så må din sagsbehandler vurdere, hvad der er bedst for dig.

”

De sagsbehandlere,
jeg har haft,
de har været
mega søde.

SIMON

HANDLEPLAN - HVAD ER DET?

HANDLEPLANEN ER EN PLAN FOR, HVAD DER SKAL SKE MED DIG, MENS DU ER ANBRAGT, FX HVOR DU SKAL BO, HVORFOR DU SKAL BO DER, HVOR LÆNGE DU SKAL VÆRE ANBRAGT, OG HVILKEN HJÆLP DU OG DIN FAMILIE SKAL HAVE.

DET STED, DU BOR, SKAL LAVE PLANER FOR DIT OPHOLD, SOM SKAL VÆRE EN HJÆLP FOR, AT DU KAN NÅ DINE MÅL. DIN SAGSBEHANDLER SKAL HELE TIDEN SØRGE FOR AT ÆNDRE DIN HANDLEPLAN, HVIS DET ER NØDVENDIGT.

**Om husregler
og om at
overholde dem**

FOR JONAS PÅ 11 ÅR bliver hverdagen pludselig en helt anden, da han kommer til at bo på et opholdssted. Derhjemme er han vant til, at han selv kan bestemme, hvornår han vil stå op, hvor meget computer han vil spille, og om han vil sms'e med sine venner under aftensmaden. Det blander hans forældre sig ikke i. Men på opholdsstedet er det pludselig de voksne, der bestemmer den slags ting, og det, synes Jonas, er vildt irriterende.

En dag, hvor de sidder og spiser, sms'er Jonas med en af sine venner. Han gør det under bordet, for de voksne har sagt mange gange til ham, at telefonen ikke må være med under maden. Det står i øvrigt også i husreglerne. Men en af de voksne opdager, at Jonas sidder og sms'er. Derfor tager han mobilen fra Jonas og siger, at han kan få den igen, når de har spist. Jonas bliver vred og skælder ud på de voksne.

Bagefter taler Jonas med sin kontaktpædagog Anders om husreglerne. Anders siger, at de voksne ikke er ude på at genere ham. De prøver bare at hjælpe ham og de andre på opholdsstedet, så alle overholder reglerne. Husreglerne er skrevet ned i et lille hæfte, og de handler om, hvad man må og ikke må på Jonas' opholdssted. De er skrevet sammen med de børn, der bor der. Her står der blandt andet noget om, at alle skal føle sig hjemme og godt tilpas, der hvor de bor. Derfor er der nødt til at være nogle regler for, hvordan man opfører sig. Det kan Jonas faktisk godt forstå. Og selvom han godt kunne tænke sig fx at spille computer hele dagen, kan han jo godt se, at det også er vigtigt at få lavet sine lektier og sådan nogle lidt mere kedelige ting.

DET ER EN GOD IDÉ, at både børn og voksne er med til at lave husreglerne. Og det er en god idé, at I taler om dem indimellem, der hvor du bor, så alle kender dem.

KONFLIKTER OM MOBILTELEFONER

De voksne må godt tage din mobil fra dig, hvis de mener, det ikke er godt, at du har den. Fx hvis du flere gange har brudt husreglerne,

eller fordi du ringer til nogen, du ikke har godt af at tale med. Hvis de voksne tager din mobil fra dig, skal de altid tænke på, at mobilen måske betyder rigtig meget for dig. Derfor skal de prøve at løse problemet på en anden måde end ved at tage din telefon. De voksne må ikke tage telefonen fra dig som straf for noget, du har gjort, som ikke har med din mobil at gøre.

HUSREGLER

I PLEJEFAMILIER, PÅ OPHOLDSSTEDER OG INSTITUTIONER ER DER REGLER FOR, HVORDAN MAN BOR SAMMEN. DE KAN FX HANDLE OM SENGETIDER, OM MOBILTELEFONER OG COMPUTERE ELLER OM AT SE FJERNSYN. DE KAN OGSÅ HANDLE OM, HVORNÅR MAN KAN HAVE BESØG ELLER GÅ TIL NOGET I SIN FRITID. DER STÅR OGSÅ TIT NOGET OM, HVORDAN MAN OPFØRER SIG OVER FOR HINANDEN; FX HVORDAN MAN KOMMER IND PÅ HINANDENS VÆRELSER, ELLER HVORDAN MAN OPFØRER SIG I TV-STUEN. HUSREGLERNE SKAL VÆRE MED TIL AT SIKRE, AT ALLE BØRN HAR DET GODT OG FØLER SIG HJEMME, DER HVOR I BOR.

HVOR LÆNGE MÅ DE VOKSNE BEHOLDE MIN MOBIL?

Hvis de voksne har din mobil om natten, eller mens I spiser, skal du have mobilen igen, når du vågner, eller når I er færdige med at spise. Hvis de tager den i længere tid ad gangen, skal det være noget, kommunen har besluttet. Det skal de have en god grund til, som du skal kende. Og så skal I lave en aftale om, hvornår du skal have mobilen igen.

MAGTANVENDELSE

Hvis et barn, der bor på dit opholdssted eller din institution, bliver meget ked af det eller vred, kan han eller hun komme til at opføre sig så voldsomt, at de voksne bliver nødt til at holde fast i barnet, så ingen – heller ikke barnet selv – kommer til skade. Det kalder man en *magtanvendelse*. I plejefamilier må de voksne ikke bruge magt mod dig, med mindre de er bange for, at du gør dig selv eller andre fortræd.

MÅ DE VOKSNE LÅSE MIG INDE?

Det er en alvorlig ting at låse folk inde, og hverken på almindelige

institutioner og opholdssteder eller i plejefamilier må de voksne låse dig inde.

HVAD KAN JEG GØRE, HVIS JEG ER UTILFREDS MED DEN MÅDE, JEG ER BLEVET BEHANDLET PÅ?

Hvis der er noget, du ikke synes er i orden, der hvor du bor, skal du tale med en voksen om det – fx din sagsbehandler, dine forældre eller en anden, du godt kan lide.

Hvis du vil klage til nogen helt uden for kommunen, kan du ringe til Ombudsmandens Børnekontor på tlf. 33 13 25 12. Her kan du få hjælp til at komme videre med din klage.

Du kan altid ringe til BørneTelefonen på tlf. 116 111 eller logge på børne- og ungechatten. Her er der voksne, som kan tale med dig og fortælle dig, hvad der er rigtigt og forkert.

MAGTANVENDELSE

MAGTANVENDELSE ER, NÅR DE VOKSNE PÅ DIT ANBRINGELSESTED, BLIVER NØDT TIL AT GØRE NOGET VED ET BARN, SOM BARNET IKKE VIL HAVE, FORDI DE MENER, AT BARNET ER TIL FARE FOR SIG SELV ELLER ANDRE. DET KAN VÆRE AT HOLDE BARNET FAST ELLER FLYTTE BARNET FRA ET STED TIL ET ANDET STED. MEN DET KAN OGSÅ VÆRE, HVIS DE VOKSNE VIL UNDERSØGE BARNETS VÆRELSE, SELV OM BARNET IKKE VIL HAVE DET. I PLEJEFAMILIER MÅ MAN IKKE BRUGE MAGTANVENDELSER.

RAPPORT OM MAGTANVENDELSE

HVIS DE VOKSNE BRUGER MAGT - FX HOLDER DIG FAST ELLER UNDERSØGER DIT VÆRELSE - SKAL DE ALTID SKRIVE OM DET TIL KOMMUNEN. DU HAR RET TIL AT FÅ AT VIDE, HVAD DE SKRIVER, OG DU HAR OGSÅ RET TIL AT SKRIVE ELLER FORTÆLLE, HVORDAN DU SELV OPLEVEDE MAGTANVENDELSEN. DET KAN FX VÆRE, AT DU IKKE ER ENIG MED DE VOKSNE I DET, DE HAR SKREVET. DET, DU FORTÆLLER ELLER SKRIVER, SKAL ALTID MED I RAPPORTEN, SÅ KOMMUNEN KAN SE, HVAD DU MENER OM SAGEN. HVIS DET IKKE KOMMER MED, KAN DU SIGE DET TIL DIN SAGSBEHANDLER ELLER EN ANDEN VOKSEN.

**Om de penge, man
får fra kommunen**

FOR ALEJNA PÅ 9 ÅR er en af de gode ting ved at være flyttet i en plejefamilie, at hun får lommepenge. Det er hun ikke vant til hjemmefra. Og samtidig er der altid nogen, der hjælper hende med at købe gaver, når hendes søskende har fødselsdag, eller nyt tøj, hvis hun har brug for det. Før gik hun mest i det tøj, de fik fra nogen af deres venner, eller det hendes søskende havde brugt. Hendes plejefar, Stig, har forklaret hende, at kommunen sørger for, at hun får penge til det, hun skal bruge. Og sammen med ham har hun besluttet, at lommepengene skal spares op, så hun kan købe en lidt større ting til sig selv en gang imellem. Stig siger også, at kommunen giver dem penge til tøj til hende. I stedet for at hun selv skal gemme dem, sørger Stig og Hanne for at gemme dem, og så fortæller de hende, hvor mange penge, der er, når hun vil købe nyt tøj. Den aftale, synes Alejna, er rigtigt god.

Kommunen skal sørge for, at du får lommepenge og tøjpenge. Du har ret til forskellige beløb, alt efter hvor gammel du er. I boksen på side 31 kan du se, hvad det bliver anbefalet, at du skal have i 2013. Hvis du får mindre, kan du tale med din sagsbehandler om det.

KOMMUNEN SKAL BETALE FOR, AT DU KAN GÅ TIL NOGET I DIN FRITID

Hvis du gerne vil gå til noget i din fritid, fx fodbold, badminton eller ridning, skal kommunen betale for det, hvis det ikke er alt for dyrt.

FÅ HJÆLP TIL AT STYRE DINE PENGE

De voksne, der hvor du bor, kan hjælpe dig med at styre dine penge. Fx kan de hjælpe dig med at spare lidt op af dine tøjpenge, så der er råd til en vinterjakke, når vinteren kommer, eller et par nye sko.

OM AT HJÆLPE TIL MED DET HUSLIGE

Mange steder er der regler om, at man skal hjælpe til i huset med at gøre rent, lave mad osv. Men hvis du synes, du skal lave mere, end det er rimeligt – og de voksne, der hvor du bor, ikke vil ændre på det – så kan du tale med din sagsbehandler, din støtteperson eller din bisidder.

30

”

Jeg synes, vi godt kunne få lidt mere i lomme penge.

DANIEL

117

**LOMMEPENGE OM UGEN
(2013)**

3-10 ÅR - 28 KR.
11-13 ÅR - 59 KR.
14-15 ÅR - 119 KR.
16 ÅR OG ÆLDRE - 240 KR.

**TØJPENGE OM UGEN
(2013)**

0-10 ÅR - 102 KR.
11-13 ÅR - 119 KR.
14-15 ÅR - 139 KR.
16 ÅR OG ÆLDRE - 153 KR.

Om at gå i skole

EFTER AT SIMONE PÅ 9 ÅR er flyttet i plejefamilie, skal hun hver dag køre langt i taxa for at komme i skole. Hun er rigtig glad for at gå i skolen, men hendes plejefamilie synes, at Simone bruger alt for lang tid på at køre frem og tilbage hver dag. Og det er også lidt besværligt, hvis Simone vil lege med nogen fra klassen efter skole. Derfor vil hendes plejeforældre og hendes sagsbehandler gerne have, at Simone efter sommerferien starter i en skole, der ligger tættere på hendes plejefamilie.

Simone vil bare meget hellere gå på den gamle skole. Det fortæller hun sin sagsbehandler og sine plejeforældre. De kan godt forstå, at det er svært for Simone at tænke på at skifte skole – og de vil heller ikke tvinge hende. Men de siger til hende, at det hele vil blive lidt nemmere, hvis hun går i skole, der hvor hun bor. Så kan hun også starte til ridning på den lokale rideskole, som ligger lige ved siden af den nye skole. Mange af pigerne på den nye skole går til ridning dér, så de voksne er ret sikre på, at hun hurtigt vil få nye venner. Og hendes plejeforældre lover, at de vil hjælpe Simone med at holde kontakten til veninderne på den gamle skole.

ALLE BØRN SKAL GÅ I SKOLE

I Danmark skal alle børn gå i skole i ni år. Men man behøver ikke at gå i en almindelig skole, og man kan få undervisning på mange måder. Derfor skal du fortælle din sagsbehandler og de andre voksne omkring dig, hvordan du har det med din skole, og om du hellere vil gå på en anden. Så er der større chance for, at du kommer i en skole, der passer godt til dig.

MAN KAN GÅ I SKOLE, DER HVOR MAN BOR

Nogle opholdssteder og institutioner har deres egne skoler. Så kommer man til at gå i skole med dem, man bor sammen med. Her er der ikke så mange elever i klasserne, så lærerne har god tid til dig og dine klassekammerater.

Vil du have hjælp eller vide mere?

Du kan altid tale med din sagsbehandler, dine plejeforældre, din kontaktpædagog eller din støtteperson, hvis der er noget, du er i tvivl om. De skal nemlig sørge for, at din hverdag bliver så god som muligt. Men der er også andre steder, hvor du kan finde nogen at tale eller chatte med.

På BørneTelefonen kan du få gode råd eller bare finde en at snakke med. Alle børn kan ringe gratis til BørneTelefonen på 116 111. Du behøver ikke at sige, hvem du er, og dit opkald kan ikke ses i din telefonregning. Du kan også logge på chatten på www.boernetelefonen.dk.

Hvis du skulle få lyst til at tale med andre børn, der er anbragt, kan du

gå ind på Børnetingets hjemmeside på www.boernetinget.dk. Det er en hjemmeside for børn og unge, der er anbragt. Her kan du finde svar på en masse spørgsmål og få kontakt til andre, der er anbragt.

På Børneportalen kan du vælge mellem mere end 20 forskellige måder at få hjælp på. Her kan du også læse om dine rettigheder. Se www.børneportalen.dk

Ombudsmandens Børnekontor kan hjælpe, hvis du mener, at du ikke er blevet behandlet rigtigt. Du kan ringe på tlf 33 13 25 12 eller logge på chatten på www.ombudsmanden.dk/boernekontoret.

12 år og flere rettigheder

NÅR DU FYLDER 12 ÅR, er der flere ting, du får ret til. Du må fx læse i de papirer, der bliver skrevet om dig – det kaldes for *aktindsigt*. Du får også ret til at klage over noget af det, der bliver bestemt om dig. Og så får du ret til en advokat, hvis det skulle blive nødvendigt. En advokat er en, der har forstand på de love, der gælder, når man er anbragt. Og en som kan tale din sag. Alt det kan du læse mere om i folderen 'Når du ikke kan bo derhjemme' til de 12-17-årige.

BørneTelefonen

116 111

Børnetinget

www.boernetinget.dk

Børneportalen

www.børneportalen.dk

**Når du ikke
kan bo
derhjemme**

UDGIVET AF: BØRNERÅDET
VESTERBROGADE 35 A
1620 KØBENHAVN V
TLF.: 33 78 33 00

REDAKTION: KATRINE MUNCH OG FLEMMING SCHULTZ,
BØRNERÅDETS SEKRETARIAT

GRAFISK DESIGN: PETER WALDORPH

FOTO: LIZETTE KABRÉ, JEPPE CARLSEN & JAKOB CARLSEN

TRYK: ROSENDAHLS

ISBN: 978-87-90946-58-6

**Hæftet er illustreret
med modelfotos**

Hvem kan hjælpe mig?

Her kan du skrive navn og telefonnummer på de vigtigste voksne i dit liv, som kan hjælpe dig, hvis du har brug for det. Det kan fx være din sagsbehandler, din støtteperson, din kontaktpædagog eller din familieplejekonsulent. Du kan få hjælp til at udfylde siden af din sagsbehandler eller din kontaktpædagog.

Min sagsbehandler hedder

Telefon

E-mail

Min sagsbehandler kan hjælpe mig med

Min kontaktpædagog hedder

Telefon

E-mail

Min kontaktpædagog kan hjælpe mig med

Min familieplejekonsulent hedder

Telefon

E-mail

Min familieplejekonsulent kan hjælpe mig med

Min støtteperson hedder

Telefon

E-mail

Min støtteperson kan hjælpe mig med

Min bisidder hedder

Telefon

E-mail

Min bisidder kan hjælpe mig med

Min tilsynsførende hedder

Telefon

E-mail

Min tilsynsførende kan hjælpe mig med

Lederen, hvor jeg bor, hedder

Telefon

E-mail

Lederen kan hjælpe mig med

